

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 28. februarja 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 24.

Kaj delajo z našim strokovnim šolstvom!

V strokovnem šolstvu naše države ni bilo po ujedinenju nobenega reda. V upravnem pogledu je bilo deloma podrejeno ministrstvu trgovine in industrije, deloma (Hrvatska) ministrstvu prosvete. Strokovne šole v Sloveniji so se glede ustroja držale v glavnem smernic, ki jih je imelo preje avstrijsko šolstvo, deloma pa so se po zaslugi naših šolnikov prilagodile zahtevam modernega časa in potrebam našega gospodarstva. V finančnem pogledu, t. j. glede vzdrževanja teh šol, je bilo srednje strokovno šolstvo odvisno od pičlih, za moderen pouk povsem nezadostnih sredstev, obrtno in trgovsko nadaljevalno šolstvo pa je kljub napredku po kvaliteti in po številu pešalo radi nezadostne dotacije s strani države. Od 400.000 Din v letu 1923/24 smo nazadovali na 230.000, odnosno v letu 1926/27 na 130.000 Din.

Z največjimi nadami in optimizmom smo lani pozdravili ustanovitev posebnega oddelka za strokovno šolstvo pri ministrstvu trgovine in industrije, ki je obenem podredilo vse strokovno šolstvo v državi svojemu resoru. Pričakovali smo, da bo imelo naše šolstvo po izboljšanju in napredku strokovnega šolstva v tem oddelku krepko oporo, da bomo našli v ministrstvu razumevanje in inicijativno in da so specijalno za naše slovensko strokovno šolstvo nastopili vendarle boljši časi.

Danes smo razočarani!

V pogledu materijalne podpore se je pri srednjem in nižjem strokovnem šolstvu položaj še poslabšal. Naše obrtne in trgovske nadaljevalne šole so iz budžetnega zneska 1.000.000 dinarjev dobile komaj omembe vreden znesek okroglo 50.000 ali 60.000 dinarjev. Nekaj so dobile za ženske strokovne šole oblastne skupščine.

V tem oziru torej nismo imeli sreče. Toda tudi glede ureditve šolstva smo se varali. O tem nas prepričuje delovanje našega centralnega oddelka za strokovno šolstvo, ki je po skoro enoletnem obstoju stopilo pred javnost z odredbami in pravilniki, ki vzbujajo celo v laičnih vrstah največje začudenje in bojazen, da bomo sedaj izgubili še ono, kar smo z velikimi žrtvami in trdom tekom desetletij ustvarili.

Pred nami leži pravilnik o obrtnih nadaljevalnih šolah. Izdelan je na podlagi zakona o teh šolah iz leta 1922, ki je docela nesprejemljiv celo za razmere v povsem zaostalih pokrajinah naše države. Ta pravilnik, ki bi lahko vsaj deloma popravil napake zakona, je še slabši od njega. V njem se zrcali popolno nepoznanje razmer v pokrajinah, kjer je strokovno šolstvo še razmeroma najbolj razvito. Šolstvo se urejuje povsem po razmerah v Srbiji odnosno v Beogradu. Pravilnik vsebuje določbe, ki so v nasprotju ali v neskladu z drugimi veljavnimi zakoni, n. pr. našim obrtnim zakonom, z zakonom o zavarovanju in zaščiti delavcev itd. V njem se brez vsakega sistema urejujejo stvari, ki spadajo v administracijo, z onimi, ki spadajo k vprašanju ustroja šole odnosno pouka. Pravilnik se izgublja v brezpomembne malenkosti, glavnega pa se ne dotika. O najmalenkostnejših stvareh je kompetenca pridržana naravnost ministru, ki občuje direktno (!) z upravniki šol. Šolskih inšpek-

torjev pri velikih županih sploh ne pozna. Državi ne nalaga nikakih dolžnosti za podpiranje šol, pač pa nalaga vse breme občinam! Pri upravi šol povsem prezira prizadete stanovske korporacije, zadrage, zveze in zbornice. Strokovno naobraženo učiteljsvo se na nečuten način prezira. Radi pomanjkanja prostora omenjamo v kratkem le nekaj določb, ki dokazujejo nesprejemljivost tega pravilnika:

Šole se morajo ustanavljati povsod, kjer je 50 vajencev. Nadzira jih minister trgovine in industrije neposredno (!) preko krajevnega odbora. Upravnika postavlja minister. Kot taki se nastavljajo predvsem direktorji (!) strokovnih ali meščanskih šol, v drugi vrsti strokovne osebe iz prakse. (Kje so kvalificirani učitelji?) O netočenem pohajanju šole mora upravnik poročati vsak mesec ministru s predlogom, da izreče proti nerodnim kazni po srbskem zakonu o radnjama. Celokupno vzdrževanje šol pada na breme občin, ki morajo vstaviti proračun v svoj budžet, kakor jim bo ministrstvo detaljneje določilo. Proračun vsake šole (v vsej državi) odobrava ministrstvo. Knjižničar šole mora biti eden od učiteljev srbskega jezika. Učitelji s fakultetsko izobrazbo dobe honorar po 12 Din, ostali pa po 10 Din od ure. Za vsako obrtno nadaljevalno šolo se postavlja zdravnik, ki mora preiskovati vse učence, zdraviti vsakega obolelega (proti zak. o zavarovanju delavcev!), mu dati zdravila, za kar dobi

letno od 1200 do 1800 Din. Upravnik šole mora biti »prvi v šoli, a zadnji iz šole« (t. j. prisostvovati 5 ur) za kar dobi 1200 do 1400 Din in za vsak razred nad dva še po 120 do 180 Din. Pravilnik ne pozablja »državne štamparije« ter predpisuje razne knjižice, preglednice in formularje, ki se morajo nabaviti v državni štampariji. Pravilnik predpisuje nedeljski pouk (neskladno z zak. o zaščiti dela). Oni, ki ni dovršil tretjega razreda obrtne ali trgovske nadaljevalne šole (torej tudi če je ni mogel!) ne dobi obrtnega lista (proti obrtnemu zakonu!).

Odveč je še več navajati. Že citirano kaže preveč.

Nič boljše, kakor obrtnim in trgovskim nadaljevalnim šolam, se ne godi tudi srednjim strokovnim šolam. Kakor čujemo, je izdelan pravilnik za tehniške srednje šole, ki nam preti popolnoma predružitosti sedanji pouk in ustroj. Po tem pravilniku bi bila naša Tehniška srednja šola, za katero smo toliko žrtvovali in ki je napredovala v teku let tako lepo, naravnost ubita.

Merodajni činitelji seveda niso smatrali za potrebno, da zaslišijo gospodarske korporacije za mnenje.

Vse to dokazuje, da mesto pospeševanja proti našemu strokovnemu šolstvu od strani oddelka za strokovno šolstvo pri ministrstvu trgovine velika nevarnost, ako merodajni krogi pravočasno ne ukrenejo potrebno, da z mest, ki o tem odločajo, izginejo ljudje, ki svoji nalogi še daleko niso dorasli.

VIII. Ljubljanski velesejem.

Prevozne olajšave za potnike in blago, namenjene na VIII. Ljubljanski mednarodni vzorčni velesejem, ki se vrši letos od 2. do 11. junija, so dovolile sledeče države: Avstrija 25% popust, Bolgarska po najnižji tarifi, Čehoslovaška 50% in Nemčija 25% popust. Zagotovljene so prevozne olajšave tudi na italijanskih, madžarskih in rumunskih železnicah.

Strokovna razstava gostilničarske, hotelske in kavarniške obrti, ki bo priključena letošnjemu Ljubljanskemu velesejmu, od 2. do 11. junija, bo imela dva oddelka. V prvem razstavijo tvrdke z najrazličnejšimi proizvodi, ki jih rabi ta stroka. V drugem delu pa bo nameščen tujsko-prometni oddelek, v katerem sodelujejo hotelska podjetja, letovišča, zdravilišča itd. Vsa pojasnila daje Urad velesejma v Ljubljani.

PREDAVANJE V »PRAVNIKU«.

V sredo, dne 29. februarja t. l. bo predaval na sestanku društva »Pravnik« g. univ. profesor dr. Aleksander Bilimović o predmetu: »Proučevanje konjunktur in gospodarske prognoze.« Predavanje se bo tikalo novejših metod proučevanja gospodarskih konjunktur s pomočjo matematične statistike, ki podaja pri gotovih pogojih tudi možnost s precejšnjo verjetnostjo prognozirati potek posameznih gospodarskih pojavov in celotne gospodarske konjunkturo. Na koncu svojega predavanja pokrene g. predavatelj vprašanje o tem, kako bi se dalo organizirati proučevanje konjunktur v Jugoslaviji. Ti aktualni problemi bodo najbrž zanimali tudi širše gospodarske kroge oziroma različne gospodarske organizacije. Predavanje se bo vršilo ob pol šestih popoldne na sodišču v Ljubljani, soba št. 79. K obilni udeležbi vabi odbor.

PORAVNALNICA.

Zveza avstrijskih trgovcev s suknom in oblačilnim blagom namerava ustanoviti v najbližjem času poravnalni urad, obstoječ iz članov zveze, dalje iz članov zveze protokoliranih tekstilnih zastopnikov ter iz funkcionarja trgovskega gremija. Poravnalnica bo skušala trgovske difference poravnati s svojim posredovanjem, da prihrani tekstilnim članom drago poravnavanje preprirov potom sodišča ali razsodišča.

* * *

HRANILNE VLOGE V ČESKOSLOVAŠKI — 50 MILIJARD KČ.

Po poročilih Češkoslovaške narodne banke so znašale denarne naložbe pri deželnih zavodih na koncu januarja 3800 milijonov KČ, pri hranilnicah na koncu lanskega novembra ca. 15 milijard KČ, pri poljedelskih okrajnih posojilnicah na koncu leta nad 2900 milijonov, pri meščanskih posojilnicah 4162 milijonov. Bančne naložbe od konca leta še niso ugotovljene, v septembru so znašale 1 milijardo KČ. Itd. Upoštevajoč prenašanje vknjižb itd., pride poročilo do zaključka, da znaša skupna vrednost vseh hranilnih vlog v Češkoslovaški nekaj manj kot 50 milijard KČ.

* * *

PROPAST ZASEBNEGA GOSPODARSTVA V RUSIJI.

Neprilike, ki sta jim izpostavljeni v Rusiji zasebna trgovina in zasebna industrija, niso ostale brez posledic. Po statističnih podatkih ljudskega komisarijata za finance se je v preteklem letu število zasebnih trgovskih in industrijskih podjetij znatno skrčilo. Samo v Moskvi so zaprli v prvem polletju 1737 trgovskih podjetij; to je pa cela šestina zasebnih trgovskih tvrdk. Industrijska podjetja so se skrčila za 156 ali za 8 odstotkov. Isto se pojavlja v Leningradu, v Ukrajini in drugod po državi.

Plenarna seja Zveze trgovskih gremijev v Mariboru.

V petek, 24. februarja 1928, se je vršila v Mariborskem dvorcu v Mariboru plenarna seja zveznega načelnstva, ki je vsebovala poročila o zveznem poslovanju, o zveznih financah in proračunu za l. 1928, o ukinitvi točilnih pravic trgovcev ter razna aktualna vprašanja.

Seja je prisostvovala poleg g. načelnika Vilka Weixla in g. podnačelnika Josipa J. Kavčiča še 21 odbornikov, odnosno namestnikov, ki so se sestali iz vse Slovenije, da se informirajo, razpravljajo in sklepajo o važnih interesnih problemih.

G. načelnik je kmalu po 14. uri otvoril sejo, konstatiral sklepčnost in iskreno pozdravil vse navzoče, izrekajoč jim zahvalo za številno udeležbo.

Nato je podal besedo zveznemu tajniku, ki je nudi pregled zveznega delovanja za tromesečno razdobje, ki je poteklo od zadnje seje. Zvezna pisarna je prejela in odposlala nad 350 vlog in dopisov, izmed katerih vsebujejo mnogi važnejše nasvete in pojasnila gremijem, pa tudi posameznikom v obrtno-pravnih, davčnih socialnih in drugih pomembnih vprašanjih, podkrepitve raznih prošenj napram oblastim ter intervencije in izjave pri kompetentnih oblastnih organih.

Tako je Zveza ponovno intervenirala pri obeh velikih županstvih v zadevi številnih kršitev obrtnega reda (krošnjenje, nabiranje naročil od strani inozemskih potnikov pri zasebnih strankah na domu i. dr.), v zadevi pojačanja obmejne kontrole v svrhu zabrane tihotapljenja blaga, zaradi sprememb rudarskega zakona z ozirom na čl. 11 in 13, ki zabranjujeta vsak rubež na zaslužek rudarjev, glede izdaje novih večšteviličnih bankovcev od strani Narodne banke, radi sprejemanja malo poškodovanih bankovcev pri Narodni banki in Poštnem ravnatelstvu, v zadevi ukinitve točilnih pravic trgovcev itd.

Posameznim gremijem je Zveza razposlala 13 okrožnic, s katerimi si je deloma pribavila potreben statističen material za oddajo in utemeljitev raznih mnenj in izjav, deloma pa jih obvestila o perečih strokovnih vprašanjih. Zvezni tajnik se je udeležil sestanka trgovcev špecerijstov v Celju dne 9. dec. 1927 ter občnih zborov gremijev v Ptuj dne 18. januarja, v Bistrici 5. februarja in v Celju dne 14. februarja l. l., kjer je poročal o naših gospodarskih, odnosno trgovskih prilikah ter zveznem delovanju.

Poročilo o zveznih financah in proračunu za l. 1928 je podal g. podnačelnik Kavčič. Z zadovoljstvom konstatira, da so se finančne prilike v Zvezi zboljšale in da je večina gremijev — izvzemši nekatere zamudnike, ki radi nepovoljnih lokalnih prilik niso mogli iztirjati doklad — izpolnila svojo stanovsko dolžnost ter plačala Zvezi za minulo leto odmerjene prispevke.

Za leto 1928 naj bi ostale z majhnimi spremembami iste doklade, določene na podlagi števila članstva, ki je naraslo od 11.258 na 11.651. 25% pribitek, odobren na občnem zboru v Ptuj 1. 1927 naj popolnoma preide v pavšalirano doklado. Tako bi znašali dohodki približno 170.000 Din, s čimer bi bil proračun uravnovešen in

Zvezi omogočeno nemoteno in koristno delovanje.

Ta predlog so navzoči odborniki odobrili, upoštevajoč dejstvo, da more Zveza le pri zadostnih gmočnih sredstvih izvršiti svoje funkcije.

Glede načina pravične odmere doklad pa sta stavila gg. Čertanc in Umek predlog, da bi naj odločevala pri njih določanju davčna obremenitev članstva posameznih gremijev.

Po tozadevni kratki debati je seja osvojila kompromisen predlog g. Kavčiča, da ostane Zveza v tem letu še pri starem načinu odmere, v bodoče pa velja davčna obremenitev, ugotovljena na podlagi točnih statističnih podatkov.

O vprašanih ukinitve točilnih pravic trgovcev je poročal zvezni tajnik, navajajoč razlike po zakonu o prodaji žganih alkoholnih pijač z leta 1882, po zakonu o taksah z leta 1923, po gostilničarskem pravilniku z leta 1925 ter ponovnih spremembah pravilnika koncem leta 1927.

Zveza je temu problemu posvečala posebno pažnjo in v mnogih pismenih in ustnih intervencijah pri obeh velikih županstvih zahtevala, da se za jamčijo trgovcem-točilcem alkoholnih pijač zakonitim potom pridobljene pravice. Skupnemu prizadevanju gospodarskih korporacij se je posrečilo doseči podaljšanje likvidacijskega roka do 30. junija 1928. V tem času pa bo upravno sodišče že rešilo številne pritožbe, ki jih je vložilo na stotine prizadetih trgovcev, da si očuvajo svoje pravo.

Zato sklene seja na predlog g. načelnika Weixla odgoditi osebno intervencijo pri merodajnih ministrstvih v Beogradu potom posebne deputacije, dokler ne bo izreko svoje razsodbe upravno sodišče. V slučaju negativne rešitve pritožb pa bo ta delegacija odpotovala v Beograd ter skušala doseči spremembo gostilničarskega pravilnika v tem zmislu, da ohranijo trgovci na pravičen način pridobljene pravice.

Pri raznoterostih je poročal g. načelnik Weixl o nameri obveznega nalaganja javnega in pupilarnega denerja v državi hipotekarni banki. S tem bi bili zopet občitno prizadeti slovenski gospodarski krogi, zato naj Zveza ukrene potrebne mere, da se prepreči izvedba navedenega načrta.

Nadalje izraža nujno potrebo, da pridemo končno že do uredbe o odpiranju in zapiranju trgovin ter o določitvi delovnega časa, da bodo zginiti z dnevnega reda stalni spori med posameznimi trgovci, gremiji in obrtno oblastjo.

Glede vprašanja pobiranja oblastne trošarine, ki ga je sprožil g. Šumer in stavljal k njemu svoje pripombe g. Elsbacher, sklene seja, da naj Zveza intervenira, da se pričnejo pobirati šele s 1. marca t. l.

Nato je poročal zvezni tajnik o samostojnih predlogih nekaterih trgovcev, da bi Zveza podvzela akcijo za odpravo državne trošarine, davka na poslovni promet ter revizijo taksnega zakona. Iz sledeče debate se je rodil sklep, da naprosi Zveza Zbornico TOI, ki se je z navedenimi problemi že izčrpno bavila, da jim posveča v interesu napredka naše trgovine še nadalje posebno pažnjo.

H koncu stavi g. Kuharič še predlog, da naj Zveza stremi za tem, da se ukine verižniški zakon, ki daje povod za razne denunciacije in pomenja tako oškodovanje trgovskih interesov.

Po obravnavanju navedenih predlogov se oglasi k besedi še g. podnačelnik Kavčič in iskreno čestita g. načelniku Weixlu k njegovemu petdesetletnemu jubileju. Poudarja njegove zasluge na polju narodnega delovanja, posebno pa glede organizacije in napredka slovenskega trgovanja, ter izraža srčno željo, da mu Vsemogočni nakloni še mnogo let tako plodonosnega delovanja.

Čestitkam g. podnačelnika so se z velikim navdušenjem pridružili vsi navzoči.

Nato je ob 17. uri zaključil g. načelnik seja, zahvaljujoč se vsem udeležencem za zanimanje in pažnjo, ki so jo posvetili pretrpetanju svojih interesnih vprašanj.

25-letnica Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani bo praznovala dne 19. marca t. l. svoj velik praznik, 25-letnico svojega obstoja. Poglejmo obrtniško organizacijo pred 25. leti, kako je bila šibka, brez zanosa in veljave! Bili so tedaj časi, ko obrtnik ni smel govoriti; skrbno se je moral ogibati vsakega organizatoričnega delovanja. Le malo smo imeli tedaj obrtnih zadrug in še te so vsaka za sebe životarile. O enotnem, smotrenem obrtniškem gibanju tedaj ni bilo govora. Vedno težji časi so prihajali za obrtništvo in tedaj je pričel tudi obrtnik dvigati glavo in spoznavati, da je v združitvi in solidarnosti njegova moč, njegov ugled in njegova bodočnost.

Leta 1903 se je v Ljubljani skromno in tiho vsejalo seme, iz katerega naj bi zrastle močno, viharjem kljubujoče drevo, okoli katerega naj bi se zbirale zadruge. Ustanovila se je Zveza zadrug za bivšo Kranjsko z namenom, da budi med obrtništvo stanovsko zavest, da združi zadruge v eno celoto in tvori s tem med obrtništvo gibanje, ki bo branilo gospodarske, socialne in kulturne interese.

Koliko je danes zadrug, ki so se ustanovile s sodelovanjem in pomočjo zveze! Prav vse pa so se že obračale nanjo za nasvete in pojasnila. In iz majhnih početkov se je razvila zveza v važen faktor — lahko rečemo, v predstavnicu obrtništva v ljubljanski oblasti, saj šteje od 79 v ljubljanski oblasti obstoječih zadrug 59 za svoje članice.

Kako se potem obrtništvo Slovenije ne bi radovalo jubileja svoje matice, ki ima za seboj 25 let organizatoričnega dela in borb za obrtniške interese!

Načelstvo Zveze obrtnih zadrug si usoja radi tega vse cenjene zadruge in obrtna društva širom Slovenije obve-

stiti, da bo proslavilo jubilej na slavnostni način na obrtniški praznik, dne 19. marca t. l. in jih uljudno vabi, da se po svojih zastopnikih zanesljivo udeležijo proslave.

Program proslave: I. Na predvečer proslave, to je v nedeljo, dne 18. marca t. l. se bo vršil družabni pozdravni večer, brez vstopnine. Prireditelj bo imela tudi namen, da se obrtniški zastopniki in obrtništvo med seboj spozna, zato prosimo vse cenjene zadruge in obrtna društva, da se njih zastopniki udeležijo tudi družabnega večera in prispejo v Ljubljano že v nedeljo 18. marca.

II. Na dan proslave, 19. marca, se bo vršilo dopoldne slavnostno zborovanje, na katerega vabi načelstvo vse obrtništvo Slovenije. Kraj in čas zborovanja bomo pravočasno sporočili.

III. Ker se bodo udeležili proslave gotovo zastopniki vseh obrtniških organizacij v Sloveniji, in zastopniki obrtništva iz drugih pokrajin države, bo priredilo načelstvo Zveze 19. marca opoldne skupno kosilo v dvorani Kazine.

Zvezino načelstvo naproša zadruge in obrtna društva, da blagovolijo o proslavi jubileja po možnosti obvestiti vse zadružne člane, da se bo 18. in 19. marca zbralo v Ljubljani kar največ obrtništva iz cele Slovenije in da bo skupno praznovalo ne le proslavo zveznega jubileja, temveč tudi svoj obrtniški praznik.

Ob priliki tega lepega jubileja apelira načelstvo Zveze obrtnih zadrug na vse obrtniške organizacije, da žrtvujejo nekaj časa in v svojem okolišu poskrbe vse potrebno, da se bo udeležilo proslave kar največ obrtništva, da bo proslava pokazala, da obrtništvo pojmuje in ceni svoje organizacije.

AVSTRIJSKI EKSPORT.

Iz provizoričnih števil avstrijske zunanje trgovine v letu 1927 je razvidno, da se je avstrijski eksport v tem letu po vrednosti dvignil za skoraj 17 odstotkov. Po teži se je pa dvignil za več kot 20 odstotkov. Največji prirastek kaže promet z Nemčijo, kamor je bil eksport lanskega leta za 85 odstotkov večji kot v letu 1926. Eksport v Poljsko se je dvignil za 30 odstotkov, v češkoslovaško in Ogrsko za 15, v Veliko Britanijo in Rusijo za 10, v Jugoslavijo in v U. S. A. za 2 odstotka. Nazadoval je pa eksport v Italijo za 10 odstotkov, v Švico za 6 in Francijo za 8 odstotkov. V uvozu je prišla Rumunija močno v ospredje, kajti Avstrija je importirala iz Rumunije lani za skoraj 35% več kot v letu 1926. Importi iz Zedinjenih držav so se dvignili za 20 odstotkov, iz Velike Britanije za 30, iz Nemčije za 10, iz Švice in iz Francije za 20%. Za skoraj 20 odstotkov so pa nazadovali importi iz Ogrske. V splošnem označajo pokret avstrijske zunanje trgovine v lanskem letu za prav dober.

* * *

ZUNANJA TRGOVINA AVSTRIJE.

Uvoz v Avstrijo je dosegel v januarju vrednost 2448 milijonov šilingov, izvoz iz Avstrije 1463 milijonov, pasivnost je znašala torej 985 milijonov šilingov. V primeri s prejšnjimi meseci je bila vsa zunanja trgovina bistveno manjša, ker je mesec januar vsako leto v vidnem znaku ponehovanja zunanje trgovine. V primeri z januarjem 1927 sta pa narasla tako uvoz kot izvoz, pa tudi pasivnost je narasla, za 50%.

ZASTOPSTVA, PONUDBE IN POVPRASEVANJA.

Za izvoznike lesa. Neka francoska tvrdka se zanima za dobavitelje 1. desk za zaboje iz jelovega in borovega lesa v debelini 11 in 13 mm ter dolžini 2 m vsake širine ter 2. lesa za zaboje neobdelanega (s skorjo) v dolžini 2 m in v premeru v sredini 50 cm. Naslov dolžne tvrdke je interesentom na razpolago v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Karteli in trusti v angleški premogovni industriji.

Angleški premogovni industrijaki, ki so se še pred kratkim odločno upirali ustvaritvi kartelov in prodajnih organizacij, so tekom zadnjih tednov s presenetljivo naglico spremenili svoje stališče. Še pred dvema mesecema je izjavil tajnik Mining Association, da odgovarja organizacija industrije razmeram popolnoma in da naj pusti vlada podjetnike vendarle enkrat pri miru. Nekaj tednov pozneje pa so se že združili jamski posestniki iz Sudwales-a v neko Coal-Marketing Association, to je v družbo za prodajo premoga. Štirinajst dni ni poteklo in Yorkshire, Derbyshire ter Nottingham so šli še en korak naprej. V Lancashire, Durham in Scotland trajajo tačas še pogajanja. Izid razgovorov ni dvomljiv. Naj bo uspeh kakršenkoli, dosejajo se že obrati s skupno produkcijsko kapaciteto 140.000.000 ton združeni v takih družbah. Omenjena množina premoga je večja kako polovica letne produkcije in znaša skoraj dve tretjini v letu 1925 producirane količine. Načrti teh družb so tajni. Objavljene so samo nekatere osnovne določbe. Kolikor moremo iz njih sklepati, gre v Sudwalesu, ki izvaža letno lahko 55 milijonov ton in je v letu 1925 dosegel komaj 49 milijonov, za posnemanje Rensko - Westfalskega premogovnega sindikata. Ne omejuje se produkcija posameznih članov sindikata. Dolžni so edinole prodajati po gotovi ceni ali pa plačati na tono 2 sh kazni. Od vsake tone, za katero narašča produkcija v enem mesecu napram prejšnjemu, treba plačati 3 d. Ta plačila se stekajo v fonde. Z njimi se podpirajo deficitni obrati in krijejo administrativni izdatki organizacije same. Ta načrt naj stopi to leto v veljavo. Kakor hitro bo krila povprečna prodajna cena premoga lastno ceno v revirju se bo družba razšla. Projekt Midlanda je ambicioznejši. Združeni distrikti so nakopali leta 1913 okoli 80 milijonov ton, leta 1925 pa približno 77 milijonov. Njihova sedanja kapaciteta je preračunana na 100 milijonov ton. Nova organizacija namerava urediti produkcijo tako, da bi dosegel izvoz zaželjeno višino. V ta namen bi se naj vplačali 3 d od vsake producirane tone v neki fond. Iz tega fonda bi pa posamezni na eksportu udeleženi obrati dobivali finančne podpore. Ti statuti so nekoliko nejasni. Baje gre za sledeče: »Normalni« izvoz združenih distriktov je znašal 14 milijonov ton. Trenutno pa se eksportirata samo 2 milijona. Ostanek pa tlači cene obratom, ki delajo za domačo potrebo. Da bi se napravilo konec temu dumpingu, bi naj dobile jame, ki izvažajo, premijo 3 sh. od tone. Produkcija združenih distriktov se prilagodi na ta način povpraševanju, da se sme producirati samo ona množina, ki zadostuje za njegovo kritje. Celi načrt spominja na jekleni kartel. Domači kupec mora več plačati kakor inozemski, da bi mogel producent čim bolj uspešno voditi borbo proti inozemskim konkurentom. Baje je potrebno število jamskih posestnikov v Walesu in v Midlandu že pridobljeno za te nove projekte.

Ta spreobrnitev premogovnih magnetov postane razumljiva, čim pogledamo malo za kulise. Številke podajajo sledečo sliko: Velika Britanija je producirala tekom prvih deset mesecev 1927 v celoti 210.000.000 ton. Od teh se je izvozilo 43.000.000. V letu 1925 so znašale iste postavke 201 milijon in 41.000.000 ton. Medtem pa, ko je znašal izkupiček v eksportu leta 1925 422 milijona funtov sterlingov, so dobili leta 1927 samo 389 funtov sterlingov. Oktobra 1927 je znašalo število brezposelnih 223.000, dve leti prej pa 247.000. Med stavko je bilo produciranih okrog 34.000.000 ton. Stroški so znašali 47 milijonov funtov sterlingov. Prodaja pa je prinesla 49,3 milijonov funtov sterlingov. V prvem četrtletju 1927 se je produciralo 63 milijonov 300.000 ton. Prodanih je bilo 58.200.000 ton. Lastni stroški so znašali 47 milijonov funtov sterlingov ali 16 sh. 1/2 d. od tone. Izkupiček je znašal 50,5 milijonov funtov sterlingov. Posestnikom rudnikov je ostalo

RAZSTAVE IN SEJMI.

Kožni sejem v Ljubljani na velesjemu se ponovi dne 20. marca t. l. Interesenti naj pošljejo na naslov »Divja koža«, Ljubljana, kože vseh vrst divjačine, dobro sušene in neustrojene, do 15. marca.

Iz naših organizacij.

Redni občni zbor Društva trgovskih potnikov in zastopnikov za Slovenijo v Ljubljani se vrši dne 18. marca 1928 ob 10. uri dop. v kolodvorski restavraciji glavnega kolodvora v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

Ljubljanska borza.

Tečaj 27. februarja 1928	Ponudba	Ponudba
	Ševanje	Din
	Din	Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h gold. . .	—	22 89
Berlin 1 M	13 57	13 60
Bruselj 1 belga	—	7 94
Budimpešta 1 pengő	—	9 94
Curih 100 fr.	1093 50	1096 50
Dunaj 1 šiling	7 985	8 0285
London 1 funt	277 14	277 94
Newyork 1 dolar	56 77	56 97
Pariz 100 fr	222 82	224 82
Praga 100 kron	168 28	169 08
Trst 100 lir	30 20	30 20

Uradni tečaj dinarja v marcu. Finančno ministrstvo je določilo za marec sledeče uradne tečaje dinarja: 1 napoleon-dor 218 70, 1 turška lira 247 15, 1 angleški funt 277 20, 1 dolar 56 85, 1 kanadski dolar 56 55, 1 zlata nemška marka 13 57, 1 poljski zlot 6 37, 1 avstrijski šiling 8 1, 1 belgijski belg 7 92, 1 pengő 9 94, 100 franc. frankov 233 50, 100 švic. frankov 1094 50, 100 ital. lir 301, 100 holandskih goldinarjev 2290, 100 bolgarskih levov 41, 100 rumunskih lejev 35, 100 danskih kron 1522, 100 švedskih kron 1513, 100 pezet 962, 100 drahem 75 30, 100 češkoslovaških kron 168 50. Ti tečaji veljajo od 1. do 31. marca. Po njih se plačujejo tudi pristaniške takse.

Ali si že pridobil »Trgovskemu listu« vsaj enega novega naročnika?

3.000.000 do 4.000.000 funtov sterlingov ali 1 sh. 2-41 d. profita od tone. Izmed devetih distriktov jih je delalo osem z dobičkom, le Sudwales je izkazal debetsaldo od 216.776 funtov sterlingov ali 4-88 d. od tone. Povprečna delovna kapaciteta enega delavca je dosegla 20-66 Cwt., za katere je dobil 10 sh. 7-12 d., za 2 d., več kakor v prvem četrtletju 1926, ko je v eni izmeni (sihti) izkopal 18-49 Cwt. Zaposlenih je bilo leta 1926 1.071.184 delavcev, leta 1927 969.943. V drugem četrtletju 1927 je bilo produciranih 58-8 milijonov ton. V promet so spravili 54-1 milijonov ton. Produkcija je stala 43-4 milijonov funtov sterlingov ali 16 sh. od tone. Izkupiček pa je znašal 40-6 milijonov funtov sterlingov ali 15 sh. od tone. Število zaposlenih delavcev je znašalo 981.393. Ti so producirali v eni izmeni 20-47 Cwt in so dobili za to povprečno 10 sh. 2-84 d. Rezultatov za tretje četrtletje še ni. Cene so ponovno padle. Mezde in profiti so se torej še nadalje znižali. Število zaposlenih delavcev je padlo od 1.022.000 v mesecu juniju na 976.000, kljub temu, da produkcija zadnje tedne zopet narasča.

Izkazi Mines Departementa, iz katerih so te številke posnete, podajo samo povprečne vrednosti. Vsi premogokopi ne delajo z zgubo, niti ne znaša vsota 10 sh maksimalni zaslužek enega delavca. Tudi položaj raznih distriktov je različen. Debetsaldo je s 3 d. v Yorkshiru najmanjši in v North Derby in Nottinghamu, kjer je dosegel 1 sh. 10 d. Na drugi strani je delavec ravno v tem distriktu največ kopal in največ zaslužil, 12 sh. 5 d. za 22-69 Cwt., medtem ko je dobil v Northumberlandu za 21-3 Cwt. samo 8 sh. 8 d.

Vendar ne spremenijo vse te razlike dejstva, da se godi premogovni industriji gospodarsko precej slabše kakor bolje. Podjetniki so si sicer svoj položaj na svetovnem trgu iz leta 1925 zopet priborili, toda to so dosegli s takimi stroški, katerih ne prenesejo dalje niti finančno najmočnejši obrati, a tudi delavci so morali s svoje strani doprinesati žrtve. Jamski podjetniki so dobili v prvih desetih mesecih za 3-3 milijona funtov sterlingov manj, to je 7-8 odstotkov, kakor 1925. V istem času so padle mezde za 5-9 odstotkov. Res je: cene življenjskim potrebščinam so danes za 7 do 8 odstotkov manjše in vrednost funta sterlinga je narasla za 18 odstotkov napram letu 1925. Toda te številke ne pomagajo mnogo posamezniku. Podjem, katerih dolgovi pri bankah narasčajo, in delavcu, ki je sedaj že porabil zadnje prihranke, s tem pač ni pomagano.

Značilno za veliko spremembo razmerja podjetnika do delavca je dejstvo, da so se mogle zadnje redukcije mezd izvršiti mirnim putem ter da so se v vseh distriktih — razen v Scotlandu in v Lancashiru, sestavili skupni odbori, ki naj bi poiskali izhod iz splošne krize. Predsednik zveze rudarjev Mr. Cook naj govori kolikor hoče. Rudarji se zavedajo, da se s silo ne da nič več doseči. Njihovi problemi so višje mezde, preskrba brezposelnih delavcev in preprečitev dotoka novih delojemalcev. O teh stvarih ne moremo na tem mestu natančneje razpravljati. Podjetniki se trudijo oficijelno pridobiti si znova izgubljena tržišča. V resnici pa gre za — zadnji (?) — poskus, v boju na nož uničiti evropske premogovne producete ali pa jim vsiliti pogodbo, ki bi prijala Angležem bolj kakor predlogi, ki so bili sedaj stavljeni predvsem od nemške strani. O teh pogajanjih ni skoro ničesar znanega. Ba je so predlagali Nemci Britom razdelitev svetovnega trga na podlagi petdeset proti petdeset. Poljska in Francija nista bili udeleženi na teh pogajanjih. Francoska konkurenca v inozemstvu ni nevarna. Boj velja v glavnem Nemčiji in Poljski. Eksportni dumping proti tem deželam je cilj Midland Association, med tem ko hoče Sudwales samo odstraniti »s'abega prodaja'ca« s trga. Drug namen, ki je obema organizacijama skupen, je ta, pridobiti zopet zupanje meža s ceste za financiranje jam. Če o najboljši koncerni rabijo od časa do časa nove denarje za razširje-

nje in izpopolnjevanje svojih obratov. Pri sedanjem nerazpoloženju napram posestnikom premogovnikov za sedaj ni misliti na kako emisijo obligacij ali celo akcij. Osnovanje različnih kartelov naj dokaže možu s ceste, da se zna-jo podjetniki prilagoditi zahtevam časa.

Danes še ni mogoče povedati, ali se bo podjetnikom posrečilo doseči svoje priznane in zatajene cilje. Tudi znanstvena kritika njihovih namenov na tem mestu ni mogoča. Povedano bodi le to: Substituti za ladijski premog so danes že tako močni, da riskira Sudwales s kakim načrtom, ki bi vzbujal tudi le sum poznejšega dvignja cen, večje zgube kakor pa dobičke. Projekt Midlanda je izzval že najostrejšo kritiko domačih konsumentov. Pri eksportnem dumpingu zasluži pač samo inozemski kupec. Tajnik Mining Association je odgovoril kritikom, da vseh teh načrtov ne bi bilo treba, če bi težka industrija sama proizvajala kar je treba njenih produktov danes uvažati. Pokrenilo se je torej vprašanje, ali hočejo posestniki jam prisiliti železno in jekleno industrijo, da bi ti ponovno zaprosili za zaščitno carino. In v resnici se je pojavila zadnje dni zopet propaganda za obnove tozadevne prošnje na vlado. Izgledi te propagande se presojajo skeptično. Še manj se dajo presojati izgledi borbe s cenami z Nemčijo in Poljsko. Vse odvisi pač od borbenega razpoloženja nasprotnika in od finančnih sredstev.

Trgovina.

Izvoz sladkorja iz Poljske. V kampanji 1926/27 so izvozili iz Poljske 224.000 ton sladkorja v vrednosti 83 milijonov zlatov, leto prej pa 260.000 ton za 80 milijonov zlatov. Manjša množina se je kompenzirala z večjo ceno. Smer eksporta poljskega sladkorja je označena po sledečem seznamu (v milijonih zlatov): Švedska 21-1 (leto prej 1-7), Anglija 15-1 (24-2), Holandska 10-5 (9-4), Britanska Indija 7-1 (1-1), Nemčija 5-4 (11-4), Finska 5-2 (6-5), Francija 3-7 (9-0), Latvija 2-7 (5-0), Litva 2-5 (3-3), Estonka 1-6 (1-7), Rusija 0-8 (0-1), Danska 0-5 (1-5).

Trg jajec. Zagrebško poročilo pravi: Iz vseh dežel inozemstva prihajajo poročila o novo nastopivšem mrzlem vremenu, ki pa prodaji blaga nič ne koristi, ker je povsod na trgu več blaga kot pa povprašujejo po njem. Tendencia je zato še nadalje padajoča in ni na trgu še nobene stabilnosti. Dovozi v Zagrebu so slabši kot lani, cene so skoraj nespremenjene. V Bosni itd. plačujejo slabšo kakovost po 80 par za kos. Boljše blago, zlasti iz Zagorja in iz Stajerske, doseže ceno 90 par do 1 Din.

Ameriški bombaž. Prodaja ameriškega bombaža, merjena ob sezijski črti, se počasi boljša. Sedaj je prekoračila rekordno nižino iz decembra 1927, kakršne ni bilo že dve leti, je pa še zmeraj slaba, zlasti kar se tiče eksporta. V odstotkih sezijske predvojne porabe sta izkazala v Zedinjenih državah domača poraba in eksport ameriškega surovega bombaža sledeče številke:

	Domača poraba	Eksport	Domača poraba in eksport skupaj
1925	109	99	103
1926 1. četrtletje	117	89	101
1926 2. četrtletje	112	92	100
1926 3. četrtletje	115	97	104
1926 4. četrtletje	113	144	124
1927 1. četrtletje	132	159	146
1927 2. četrtletje	134	140	135
1927 3. četrtletje	137	92	110
1927 oktober	120	90	107
1927 november	121	80	96
1927 december	107	71	85
1928 januar	112	89	98

Najnižje številke smo debelo tiskali. Domači trg je tudi v decembru kot najbolj skromnem mesecu več porabil kot pred vojno. Največ so porabila prva tri četrtletja lanskega leta, dočim je bila poraba leta 1925 približno ista kot v lanskem decembru. Eksport je padel v novembru na 80 odstotkov predvojne količine in v decembru celo na 71, kar je po prejšnji hausse od zadnjega četrtletja 1926 ter 1. in 2. četrtletja 1927 tem

večji padec. Primerjaj 1. četrtletje 1927 s 159% in december z 71%. Januar 1928 se je zopet nekoliko dvignil. Skupni indekx je bil največji v prvem lanskem četrtletju s 146, je nato padel in je padel v decembru na 85. V januarju je narasel zopet na 98. Vzrok polagoma se zboljšuje, a v bistvu še ne premagane depresije je globoko segajoča kriza angleške bombaževе industrije ter deflacijska kriza v Franciji in Italiji. Konjunkturalna potreba srednje Evrope ni mogla izenačiti difference vsled manjše potrebe v Angliji in zahodni Evropi. Vzrok sedanjega nalahnega boljšanja je pa ta, da v Angliji menda ne verjamejo več na nadaljno padanje bombaževih cen ter da so začeli zredčene zaloge zopet polniti.

Industrija.

Shell v Avstriji. V avstrijski petrolejski industriji se bo izvršila velika transakcija. Gre za to, da prevzame koncern Shell največjo avstrijsko petrolejsko družbo Fanto, ki spada tudi h koncernu obeh kreditnih zavodov. Ker zalaga skupina Shell že več let tudi drugo veliko avstrijsko petrolejsko družbo, Floridsdorfer Mineral-Oel-Industrie A. G., bi z nameravano transakcijo krila skupina Shell vso avstrijsko petrolejsko potrebo.

Denarstvo.

Poštna hranilnica bo odslej dajala lombardna posojila na podlagi najmanj 50 komadov obveznic 2½% ratne štete, 7% državnega investicijskega posojila in 4% obveznic za likvidacijo agrarnih odnosajev v Bosni in Hercegovini vsem osebam in ustanovam brez razlike. Na eno obveznico 2½% ratne štete v nominalni vrednosti 1000 Din da poštna hranilnica 300 Din, na 1 obveznico 7% investicijskega posojila v nominalni vrednosti 100 Din da 70 Din, a na 4% obveznico za likvidacijo agrarnih odnosajev 30 Din lombardnega posojila. Obrestna mera znaša letno 7%. Poleg obresti, ki se plačujejo za 3 mesece vnaprej, se računa še za vsako tromesečje provizija ¼%. Posojilo je kratkoročno, dovoljuje se le za 3 mesece, lahko pa se vsake 3 mesece podaljša.

Ureditev bankarstva v Rumuniji. V zasledovanju akcije za stabilizacijo leja je izdelala rumunska vlada zakonski načrt, ki ureja pravno razmerje pri bančnih zavodih in ki naj zajame vložnikom varnost njih vlog. Vsaka na novo ustanovljena banka mora imeti najmanj deset milijonov lejev temeljne glavnice. Stanje vlog ne sme prekoračiti osemkratnega zneska delniške glavnice. Bančni konzorcij bo prevzel nadziranje bančnih obratov. Kupčije z blagom in z imobilijami so strogo prepovedane.

Nemška državna banka je določila svoj občni zbor na dan 14. marca. Trgovsko poslovanje preteklega leta obeta precejšnje zvišanje dohodkov. Govoric, ki so se doslej širile in ki so govorile o zvišanju dividende od 10 na 12 odstotkov, banka ni dementirala. Po informacijah praških listov so govorice utemeljene in bo dividenda res 12-odstotna.

Promet.

Nemške državne železnice. Na vsak kilometer nemških državnih železnic je bilo uporabljenih v zadnjem računskem letu 471.000 mark naloženega kapitala. Največjo postavko naloženega kapitala zahtevajo vozila državnih železnic; zanje so porabili 6-2 milijard mark. Na nemškem železniškem ozemlju imajo železnice 11.702 postaji, izven državnega ozemlja na Holandskem 1, v Švici 4 in v Češkoslovaški 31 postaj. Število zaprtih prehodov je 35.622, število odprtih pa še zmeraj 41.076. Mostov pod železniško progo je 19.164; med temi 13.510 do 10 m odprtine, 4693 od 10 do 30 metrov, ostalo nad 30 metrov. Skupna dolžina viaduktov državnih železnic znaša 86 kilometrov; predorov je 618 v skupni dolžini 224 kilometrov. Vidimo, da so predori povprečno zelo kratki.

RAZNO.

Avtomobil 333 km na uro. Lani smo poročali, da je dosegel major Segrave v Daytonu na polotoku Florida (Amerika) z avtomobilom tako hitrost, da bi dalo to na uro 328 km. To ni dalo miru njegovemu velikemu tekmeccu Campbellu, dal si je napraviti nov avto z 900 KS in se je peljal tudi on v Dayton. Prvi poskus se mu ni posrečil, pri drugem poskusu pa je dosegel brzino, ki bi dala na uro ca 333 km. Podatki so različni, enkrat nekaj pod 333 km, drugič nekaj nad 333; gotovo je, da je svetovni rekord zboljšan za ca 5 km.

Inozemsko posojilo Rumunije. Poročila o velikem rumunskem inozemskem posojilu in o njegovih izgledih si nasprotujejo. »Curentul« poroča iz vladnih krogov, da je rumunski posredovalec pisal iz Pariza, da se bo posojilo brez dvoma izvršilo in sicer potom francosko-ameriške denarne skupine. Ker se parlamentarno zasedanje 15. marca zaključuje in morajo biti dotedaj končana vsa dela glede posojila, obstoji namena, da bodo dali finančnemu ministru potrebna pooblastila za končnoveljavni podpis posojila. Angleški list »Financial News« pa poroča obratno in govori o težkočah v posojilnem vprašanju, ker se Rumunija in angleško-nemška denarna skupina o posojilu nista mogli dogovoriti. Zato hoče — po zatrdilu lista — tudi tretja skupina, angleško-francoska, dovoliti le majhen znesek in stavi težke pogoje. Iz vsega vidimo, da se taka vprašanja rešujejo le prav počasi.

Prodaja malih hiš v Rumuniji. V zadnjih dveh letih zgrajene majhne hiše v Rumuniji, zlasti družinske, so v velikih množinah na prodaj. Ker je pa povpraševanje zelo majhno, gredo cene močno navzdol. Hiše so bile sezidane s pomočjo bančnih kreditov in morajo plačevati lastniki povprečno 10 do 12 odstotkov obresti. Konvertiranje teh kreditov se ne da izvesti in so lastniki prisiljeni, da hiše prodajo. Torej tako kot pri nas.

Borza dela v Mariboru. Od 19. do 25. februarja 1928 je pri tej borzi iskalo dela 1071 moških in 262 žensk, skupaj torej 1333 oseb, 70 mest je bilo prostih, delo je dobilo 42 oseb, t. j. 22 moških in 20 žensk, odpotovalo jih je 34, odpadlo pa 85, od 1. januarja do 25. februarja pa je dela iskalo 1243 oseb, prostih mest je bilo 586, delo je dobilo 351 oseb, odpotovalo jih je 971, odpadlo pa 330.

Boj Amerike proti inozemskim monopolom. Justični odbor ameriške reprezentančne zbornice se je baval pred kratkim s takozvano Newtonovo billo (Bill = zakonski načrt.) Ta načrt hoče ustanoviti sindikate za nakup surovin v obrambo proti inozemskim monopolom surovin (kavčuk, kalij itd.). V odboru so glede načrta mnenja ločena. Večina članov je za ustanovitev nakupnih sindikatov in vidi v njih pripravno metodo v boju proti inozemskim monopolom. Manjšina se pa boji, da bi pri takem stopanju inozemske monopolne nadomestili domači sindikati in bi bili mali ameriški tovarnarji na milost in nemilost izročeni uvoznim sindikatom. Cene v konsumu bi najbrž ne padle, temveč bi skraj gotovo še narasle.

Petrolejski Vadamecum. Petrolejski strokovnjak inženier Robert Schwarz je izdal v založbi za strokovno literaturo (Berlin W 62 in Wien I.) v peti izdaji petrolejski vadamecum (kažipot). Zbrani so v njem obširni in dragoceni statistični podatki iz ogromnega polja petrolejske industrije in petrolejske trgovine. Mednarodne zveze petrol. trgovine imajo v tej knjižici dragoceno pomožno sredstvo. Naslov: Petroleum - Vadamecum. Verlag für Fachliteratur, Berlin W 62 ali Wien I.

Univ. prof. dr. M. Škerlj:
Pravila naših delniških družb.

Studija izredne koristi za vsakega jurista in praktičnega gospodarja.
Stane 15 Din.

Dobiva se v
upravi »Trgovskega lista«.

Grosisti, ki iščejo odjemalcev med trgovci na deželi, morajo inserirati v »TRGOVSKEM LISTU«!

VELETRGOVINA
kolonijalne
in špecerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

ZALOGA
sveže pražene kave,
mletih dišav
in rudninske vode.

Točna in solidna pestrežba!
Zahtevajte cenik!

Pri borzi dela v Mariboru dobijo delo: 10 hlapcev, 14 viničarjev, 4 vrtnarji, 1 mizar, 1 brivec, 1 tapetnik, 1 mlinar (mlajša mož), 2 strokovnjaka za barvanje porcelana, 4 majarji, več vajencev (pekovske, mizarске, kovaške, kamnoseške in natakarske obrti, trgovske stroke), 3 kmečke deklet, 5 kuharic, 5 služkinj, 1 gospodinja, 4 šivilje za perilo, 1 podnatakarica, 2 vzgojiteljici, 1 varuška, 1 sobarica, 2 slikarici, 2 likalke za belo perilo.

Po svetu. — Uvoz papirja, zlasti časnikarskega, v Rumunijo je v zadnjem času skoraj popolnoma zastal. To je posledica visoke uvozne carine, ki znaša pri 1 kg časnikarskega papirja 9'60 lejev. Rumunski konsumenti so proti tej carini protestirali in pravijo, da ima rumunska papirna industrija vsled cenečnega lesa in cenenih delovnih moči tudi brez te carinske zaščite zadosti razvojne možnosti. — V proračunu proračunskega leta, ki se prične s 1. aprilom 1928, je vstavljen za izplačilo predvojnih, vojnih in povojnih dolgov znesek 807 1/2 milijona dinarjev, za več kot 266 1/2 mil. dinarjev nad prejšnjim proračunom. Dvig je utemeljen v prvi vrsti v zvišanju tečaja francoskega franka in v ureditvi dolgov napram Angliji. — Od leta 1919 do novembra 1927 se je izselilo iz Avstrije 52.500 ljudi. — Na Dunaju se posvetujejo zastopniki dunajske, budimpeške, zagrebške in praške borze o zastopstvu skupnih interesov. Po zgledu Mednarodne trgovske zbornice naj se ustvari za te borze institucija, ki naj fungira kot posvetovalen in izenačevalen urad in ki naj dela za enotnost uzanc. — Poročilo iz Indije na Mednarodni poljedel-

ski zavod v Rimu pravi, da cenijo s pšenico obdelani svet v Indiji letos na 12 milijonov 396.000 hektarov, dočim je znašal v pridelovalnem letu 1926/27 12 milijonov 332.000 ha in v povprečnosti zadnjih petih let (torej 1921/22 do 1925-1926) 12,013.000ha. Letos s pšenico posejana zemlja presega petletno povprečnost za 3'2%. — Blagovna ameriška trgovina Woolworth izkazuje za preteklo leto 35,350.000 dolarjev čistega dobička, to je 9'6 dolarjev na delnico, ki jih je v obtoku 3,900.000. Dobiček pri prodaji blaga se je zvišal na povprečno 12'96%, za 1'84% več kot je znašal v letu 1926. — Elektrifikacija železnic na Angleškem napreduje zelo hitro, skokoma. Na elektrificiranih progah angleške južne železnice se je vozilo lani 7,250.000 popotnikov več kot v letu 1925. — Znana angleška tvrdka umetne svile Courtauld bo razdelila poleg že naznanjene dividende še posebno dividendo 17 1/2 %, skupaj 25%. Superdividenda znaša 100% za delnico. Seveda grede delnice rapidno kvišku. — Hranilne vloge v Nemčiji so se dvignile v letu 1927 za 1570 milijonov mark in so dosegle 4660 milijonov mark; prirastek v letu 1926 je znašal 1600 milijonov mark. Torej so se dvignile vloge v dveh letih za dve tretjini sedanjih vlog. — Spricho obilnih razpoložljivih denarnih sredstev v Italiji se nadaljuje tendenca za padanje obrestne mere. Italijanski kreditni zavodi prakticirajo mero 3 1/2 %. — Čisti dobiček velike ameriške gumijevne tvrdke Goodyear Rubber Co je znašal lani 13,135.000 dolarjev (leto prej 8,799.000), dobiček Goodrich Co pa 11,780.000 (leto prej 5,065.000). — Nemška zunanja trgovina v januarju je bila za pol milijarde mark pasivna, kar je največja pasivnost od januarja 1925 naprej. Uvoz je bil v januarju največji.

odkar je bila izvršena stabilizacija. — V Ameriki so se pričeli bati zopetnega poživljenja evropske konkurence. Nemški eksport strojnih delov v Anglijo je na primer potisnil ameriško udeležbo od 90% dol na 65%. — Ruski petrolejski sindikat išče desetmilijonsko dolarsko posojilo za izgradbo ruskih cevni naprav v Indijo in na Daljni Vzhod. — Te dni se je pričelo v Indiji bojkotno gibanje proti angleškemu blagu, zlasti proti blagu za obleke. To naj traja toliko časa, da bo dosežena samouprava Indije. — Guverner Francoske banke je odpotoval v London. Razpravljal bo s predsednikom Angleške banke o raznih splošnih vprašanjih, tičočih se Anglije in Francije. V prvi vrsti gre za ustanovitev angleško-francoske emisijske banke, ki je zamišljena kot skupna osnova Midland-banke in Francoske banke. Daje vprašanje medzaveznikiških dolgov itd. — Tajnik londonske železne in jeklene borze je izjavil, da je položaj železnih in jeklenih trgov v Angliji veliko bolj zdrav kot še nedavno. — Za velesejem v Leipzigu se je prijavilo 10.000 razstavnikov, med njimi 1000 iz inozemstva. Število ameriških nakupovalcev bo znašalo 2000 do 2500. — S 1. marcem se bodo zvišale na Francoskem vozniske tarife, povprečno za 11%.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. marca t. l. ponudbe glede dobave 2650 komadov kaučuk zagostk; do 8. marca t. l. pa glede dobave raznih cunj in snažilne paste »Globus«. Predmetni pogoji so na vpogled pri mašinskem odeljenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Vrdniku sprejema do 6. marca t. l. po-

nudbe glede dobave raznega papirja. — Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 12. marca t. l. ponudbe glede dobave pločevine, zakovic in železa. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 28. februarja t. l. pri Intendanturi Bosanske divizijske oblasti v Sarajevu glede dobave kvasa. Dne 8. marca t. l. pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani glede dobave živil (moka, riž, suhe slive, zdrob, fižol, testenine, čaj, sladkor, olje itd.). Dne 13. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 4000 komadov hrastovih pragov. Dne 6. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave stenja in raznega stekla; dne 7. marca t. l. glede dobave električnega materiala; dne 14. marca t. l. pa glede dobave inventarskega materiala.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pšarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

TRŽNA POROČILA.

Mariborski trg, dne 25. februarja 1928. Veliki izdatki v predpustu so imeli tudi svoje posledice v postu. Že na tem trgu je bilo opaziti, da je bil srednje založen in tudi obiskan. Slaninarjev je bilo samo 70, ki so prodajali meso po 15 do 20 Din, slanino pa po 20 do 22 Din, domači mesarji pa govedino po 10 do 12'50 Din, teletino 15 do 20, svinjino pa po 18 do 20 Din kg. Klobase in vsi drugi mesni izdelki so ostali pri dosedanjih cenah. — Perutnine in drugi domači živali je bilo komaj okoli 200 komadov. Kljub temu so bile obične. Jajca so bila še 25 par za kozajčki so se dobili po 5 do 20 Din komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice, sadike. Krompirja niso kmetje pridelali niti enega voza, a kljub temu so prinesle kmetice precej krompirja v mesto. Cene so bile obične. Jajca so bile še 25 par za komad ceneji, kakor po navadi. Cene zelju, repi, maslu in celo solati so bile kakor do sedaj. Jabolka je bilo v veliki obilici na trgu, prodajala so se po 7 do 10 Din za kg. Pač pa je bilo videti mnogo pomaranč, ki so se prodajale po 1'50 do 3 Din in nič manj limon, katerim je bila cena 0'75 do 1'50 Din za komad. — Cvetlice je bilo pač malo, a cene so jim bile visoke. Tako so se klinčki prodajali po 7 do 10 Din, druge rože po 10 do 25 Din komad. — Sadik, za katere je sedaj sezona, je bilo tudi mnogo. Cene so jim bile 10 do 25 Din za komad. Prodajale so se razne vrste kakor črešnje, marelice, breakve, jabolka, hruške, ribezel itd. — Lončena in lesena roba je ostala tudi to pot pri svojih nizkih cenah (1 do 100 Din za komad). Brezove metle 2 do 5 Din, lesene grablje 10 do 12 Din komad. Koruzna slama 25 do 32 Din vreča. — Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 22. februarja je bilo 14 voz sena, 6 voz slame; v soboto 25. februarja pa 12 voz sena, 5 voz slame in 2 voza stelje na trgu. Cene so bile senu 70 do 100, slami 40 do 50, stelji pa 35 Din za 100 kg. Mariborsko sejmsko poročilo 24. februarja 1928. Na svinjski sejem je bilo pridelanih 120 svinj. Cene so bile sledeče: Mladji prašiči 7 do 9 tednov stari, komad 280 do 300 Din, 2 do 4 mesece stari 380 do 450, 5 do 7 mesecev stari 480 do 550, 8 do 10 mesecev stari 580 do 650, 1 leto stari 1000 do 1200 Din komad. — 1 kg žive teže 10 do 12'50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 17 Din. — Prodalo se je 89 komadov.

Vinocet

Tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana, nudi

najfinejši in najokusnejši
NAMIZNI KIS
iz pristnega vina.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.

Telefon št. 2359.

Gremij trgovcev za srez Ljubljana naznanja v globoki žalosti pretužno vest, da je zaslužni in neumorni član gremijalnega načelstva, gospod

Leopold Hude,

posestnik, gostilničar in član načelstva Gremija trgovcev za srez Ljubljana

po kratki in mučni bolezni v soboto, dne 25. t. m. preminul.

Gremij trgovcev, v katerega načelstvu je bil blagopokojni izza njegove ustanovitve kot nesebičen in požrtvovalen član, ohrani nepozabnega v trajnem in hvaležnem spominu.

Odbor.

★ SALDA - KONTE ★

STRACE - JOURNALE

ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE

ODJEMALNE KNJIZICE

RISALNE BLOKE ITD.

na po izredno nizkih cenah

KNJIGOVESNICA

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

II. NADSTROPJE.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

prilporeča

špecerijsko
blago

raznovrstno žganja,
moko in deželne pri-
delke. - Raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za ka-
vo in mlin za dišave z
električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

Tiskarna MERKUR, Ljubljana

trg.-ind. d. d. - Simon Gregorčičeva ulica 23
se priporoča za tisk vsakovrstnih tiskovin za trgovce,
obrtnike, industrije in urade. .. Lastna knjigovoznica